

ΟΙ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΟΥΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΥ ΠΑΡΑΜΕΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ

Υπό ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ι. ΔΕΛΙΒΑΝΗ

Τακτικού Καθηγητού του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Ἡ Ἀνωτάτη Βιομηχανική Σχολή Πειραιῶς καί ἡ οἰκονομική ἐπιστήμη εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπέστησαν ἀσφαλῶς ζημίαν μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ Καθηγητοῦ Ἰωάννου Π. Χρυσοχοῦ ἀπὸ τὸ ὄριον ἡλικίας. Βεβαίως ὅσοι καταλαμβάνονται ἀπὸ αὐτὸ δὲν παύουν τὴν μελέτην, τὴν ἔρευναν καί τὴν δημοσίευσιν τῶν συμπερασμάτων της ὡς καί τῶν ἀπόψεων των καί ὅλοι εὐχόμεθα αὐτὸ νὰ εἶναι ἐπὶ μακρὸν δυνατὸν διὰ τὸν Καθηγητὴν Ἰωάννην Π. Χρυσοχοῦ. Ὅταν ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκδόσεως ἀφιερώματος εἰς αὐτὸν μοῦ ἐζήτησε νὰ συμβάλω, ἐσκέφθην νὰ διαπραγματευθῶ θέμα ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον προσκείμενον εἰς τὴν ὀργάνωσιν καί εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἀπὸ πολλοῦ με ἀπασχολοῦν σχετικῶς οἱ δυσμενεῖς ἀντίκτυποι διὰ τὴν πρόοδον πάσης ἐπιχειρήσεως ἔξω τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν ἐκ τῆς ἀδυναμίας ἐπιλύσεως οἰουδήποτε κάπως σοβαροῦ θέματος εἰς τὰς νομαρχίας καί εἰς τὰ ἄλλα περιφερειακὰ ὄργανα. Ἀναμφιβόλως κατὰ καιροῦς καταβάλλεται κάποια προσπάθεια ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ θέμα, πολλοὶ δὲ ὑποσχέσεις δίδονται εἰς προεκλογικὰς περιόδους. Ἡ σχετικὴ προσπάθεια καί αἱ προεκλογικαὶ ὑποσχέσεις, ἔστω καί ὅταν δίδονται καλῆ τῆ πίστει, εἰς οὐδὲν καταλήγουν, διότι γενικῶς πιστεύεται ὅτι ἡ ἀποκέντρωσις προϋποθέτει πολλοὺς νόμους. Εἰς τὴν πραγματικότητά ὅμως χρειάζεται πρὸ παντὸς ἀλλαγὴ νοοτροπίας τῶν ὀργάνων τῆς διοικήσεως καί ὧν ἐκάστοτε συμμετέχουν εἰς τὴν κυβέρνησιν μετὰ γνώμονα τὴν ταχίστην δυνατὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ νομιμόφρονος καί φορολογουμένου πολίτου, ὅστις ἀδυνατεῖ ἢ ἀρνεῖται νὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειαν πολιτευομένων ἢ ἄλλων ἰσχυρῶν προσώπων.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω θὰ ἐξετάσω :

Α') Τὰ ἐμπόδια διὰ τὴν ἀποκέντρωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Β') Τὰ ἀποτελέσματα ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως.

Γ') Τὰς ἀνάγκας, αἱ ὁποῖαι διαφαίνονται ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω καί

Δ') Τὰς δυνατότητας ταχείας καί ἀπλῆς βελτιώσεως τῶν ὧν κακῶς

ἔχουν.

Α'

Θὰ μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ διαπιστώσω ὅτι ἡ ἀποκέντρωσις εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ὑπάρχει ὅταν: 1) ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐλέγχει ὄχι μόνον τὴν νομιμότητα οἰασδῆποτε δαπάνης, δηλαδὴ ἂν αὐτὴ προβλέπεται ἀπὸ τὸν νόμον, ἂν ὑπάρχουν ὅλα τὰ δικαιολογητικά, τὰ ὁποῖα προβλέπει αὐτὸς καὶ ἂν ὑπάρχη ἀδιάθετος πίστωσις, ἀλλὰ καὶ τὴν σκοπιμότητα. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐξασκεῖ τὴν ἀρμοδιότητα αὐτὴν διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐντελλομένων ἐξόδων, αἱ ὁποῖαι οὐσιαστικῶς κυβερνοῦν τὴν χώραν. Πρέπει νὰ προστεθῆ ὅτι ἡ ἀρμοδιότης αὐτὴ ἔχει κατοχυρωθῆ συνταγματικῶς διὰ ψηφίσματος τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τοῦ 1927.

2) Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ κράτους, οὔτε μελετᾶται, οὔτε ψηφίζεται ἀπὸ τὴν Βουλὴν καὶ ἀντ' αὐτοῦ τὰ δημόσια οἰκονομικὰ διοικοῦνται βάσει τῶν δωδεκατημορίων καὶ εἰς τὸ πλαίσιον πλήρους δημοσιονομικοῦ χάους. Τοῦτο ἐπιτείνεται ἀπὸ τὴν ὑπαρξίν παρὰ τῆ Τραπεζῆ τῆς Ἑλλάδος χρεωστικῶν λογαριασμῶν τοῦ Δημοσίου, οἱ ὁποῖοι ἀντιπροσωπεύουν ποσά, τὰ ὁποῖα ἐδαπανήθησαν ἤδη καὶ τὰ ὁποῖα, ἀφοῦ γνωστὸν εἶναι ὅτι δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ ἐπιστραφῶν ἀπὸ τὸ Δημόσιον, κανονικὸν θὰ ἦτο νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς ἐξοδα ἀντὶ τοῦ νὰ θεωροῦνται ὡς ἀπαιτήσεις τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κατὰ τοῦ Δημοσίου.

3) Ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ δικαιοῦται, βάσει τῶν κειμένων διατάξεων, νὰ ἐξαρτᾷ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεων οἰουδῆποτε σχεδὸν κρατικοῦ ὄργανου ἀπὸ τὴν ἰδικὴν του ἔγκρισιν, τὴν ὁποῖαν πιστεύει ὅτι δύναται νὰ καθυστερήσῃ ἂν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὑποτίθεται ὅτι ἐξασφαλίζονται «ὑψιστα κρατικά συμφέροντα».

4) Συλλογικὰ ὄργανα ἐξ ὑπουργῶν, ἡ ἀκόμη ὁ Ὑπουργὸς Προεδρίας Κυβερνήσεως ἔχουν ἐξουσιοδοτηθῆ, ἡ βάσει νομοθετικῶν διατάξεων, ἡ βάσει ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἡ βάσει ἐνίοτε ἀνεπισήμου ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Πρωθυπουργοῦ νὰ σταματοῦν τὴν ἐκτέλεσιν οἰασδῆποτε ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου κρατικοῦ ὄργανου, ἔστω καὶ ἂν ἐλήφθη νομίμως ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

5) Αἱ ἐξαιρέσεις ἀπὸ τὴν ἀρμοδιότητα τῶν νομαρχῶν κατὰ τὸν νόμον 3200/1955 καταλαμβάνουν τὰς σελίδας 67 123 τοῦ τεύχους περὶ διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν τοῦ 1955.

Ἐπὶ πλέον:

α) Αἱ ἐξαιρέσεις περιλαμβάνουν τὰς κυριωτέρας ἀρμοδιότητας, ὅπως κατ' ἀναλογίαν προέβλεπε τὸ Σύνταγμα τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ 1871 ὑπὲρ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ εἰς βάρος τῶν βασιλέων, μεγάλων δουκῶν καὶ ἐλευθέρων πόλεων.

β) Πολλοὶ νομάρχαι συνθίζουσιν, θὰ ἔλεγον ἀπὸ παρανόησιν τοῦ ρόλου των, νὰ ζητοῦν ὁδηγίας τῶν κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ εἰς ὅσας περιπτώσεις εἶναι οἱ μόνοι κατὰ νόμον ἀρμόδιοι νὰ λύσουν ἐν ζήτημα. Τοῦτο εἶναι ἀρκετὰ σπάνιον, ἂν ἀναλογισθῶμεν ὅτι καὶ διὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς μετονομασίας ἡ τοῦ βαπτισμοῦ ὁδῶν δὲν ἀρκεῖ ἡ ἔγκρισις τῆς ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου δημοτικοῦ

συμβουλίου ὑπὸ τῆς οἰκείας νομαρχίας, ἀλλὰ χρειάζεται καὶ ἔγκριστις τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν.

γ) Οὐδεμία σχεδὸν ὑπόθεσις λύεται ἐκτὸς Ἀθηνῶν καὶ οὕτως ἐξαναγκάζονται ὅλοι ὅσοι μὲν μποροῦν, νὰ μεταβαίνουν αὐτοπροσώπως ἐκεῖ πρὸς ἐπίλυσιν των, ὅσοι δὲ ἀδυνατοῦν νὰ ἐμπιστευθῶνται τὰς ὑποθέσεις των, εἴτε εἰς τοὺς πολιτευομένους, εἴτε εἰς τοὺς εἰς Ἀθήνας συγγενεῖς καὶ φίλους.

B'

Θὰ περιορισθῶ εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἀντικτύπους αὐτῆς τῆς καταστάσεως, ἡ ὁποία παρέρχεται σχεδὸν ἀπαρατήρητος δι' ὅλους σχεδὸν ὅσους ζοῦν εἰς τὴν περιοχὴν Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ὅμως τοὺς παροτρύνει νὰ μὴ τυχὸν μεταοικήσουν ἔξω τῆς περιοχῆς αὐτῆς. Τὸ κακὸν ἐπιτείνεται, ὅταν ἐπιβάλλωνται μέτρα διευθυνομένης οἰκονομίας. Ὅφειλω νὰ παρατηρήσω ὅτι :

I) Τὰ πρὸς ἐπίλυσιν ἔξω τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν προβλήματα ἐκκρεμοῦν πολὺ περισσότερον ἀπὸ ὅτι θὰ ἐχρειάζετο, ἂν ἦσαν ἐντὸς τῆς περιοχῆς μὲ ἀποτέλεσμα :

α) Ἡ αὔξησις τῶν ζημιῶν ἐκ τῆς ἐκκρεμότητος νὰ εἶναι ἀξιόλογος.

β) Ἡ ἐπέλευσις τῶν ὄσων προσδοκῶνται καθυστερεῖ.

II) Αἱ ἀποφάσεις διὰ τὰ προβλήματα αὐτὰ λαμβάνονται, κατὰ κανόνα, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως, τῶν δυνατοτήτων ἐπιτυχοῦς, ταχείας καὶ οἰκονομικῆς λύσεως καὶ μὲ ἀρκετὴν ἀδιαφορίαν περὶ τοῦ πότε, πῶς καὶ ἐὰν θὰ ἐκτελεσθοῦν.

III) Ἡ ἀνάπτυξις τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων καθυστερεῖ καὶ ὅταν γίνεται, γίνεται εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε μὲ κατὰ κανόνα ἀποτελέσματα μικρότερα ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἄλλως θὰ ἦσαν δυνατὰ.

IV) Ἡ δραστηριότης τῶν κατοίκων ἔξω τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν διακόπτεται συχνότατα διὰ τὴν μετάβασιν εἰς Ἀθήνας πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ζητημάτων των, ἡ ὁποία ἐνίοτε μόνον ἐπιτυγχάνεται, πάντοτε ὅμως συνεπάγεται σπατάλην χρόνου, ἔξοδα, ἀποθάρρυνσιν καὶ ἐπιθυμίαν μετοικήσεως εἰς τὴν περιοχὴν Ἀθηνῶν, ὅπου τὰ πάντα ἀπλοποιοῦνται ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς διοικητικῆς μηχανῆς, ἡ ὁποία χρειάζεται νὰ παρέμβῃ εἰς πλεῖστα ὅσα ζητήματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

V) Πολλοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι, ὁσάκις μετατίθενται ἐκτὸς Ἀθηνῶν, θεωροῦν ἑαυτοὺς εἰς ἐξορίαν καὶ εἰς δυσμενῆ δι' αὐτοὺς φάσιν τῆς σταδιοδρομίας των μὲ ἀποτέλεσμα ἀντὶ νὰ ἐργάζωνται ὅσον τὸ δυνατὸν ἀποδοτικώτερον διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των, ἐργάζονται ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερο διὰ τὴν ἐκ νέου μετάθεσιν των εἰς Ἀθήνας, ἔστω καὶ ἂν οὕτως ἀναλαμβάνουν ὑποχρεώσεις αἱ ὁποῖαι, εἴτε προτοῦ μετατεθοῦν, εἴτε μετὰ, τοὺς δεσμεύουν εἰς τὴν ἐξάσκησιν κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικὸν τῆς ἀποστολῆς των.

VI) Ἡ συγκέντρωσις τῆς λήψεως τῶν ἀποφάσεων εἰς τὰς Ἀθήνας συνεπάγεται κατὰ ταῦτα ἀφ' ἑνὸς μείωσιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἐναντι τῶν ὄσων θὰ ἦσαν δυνατὰ μὲ τὰ διαθέσιμα ἐκάστοτε μέσα καὶ ἀφ' ἑτέρου διάθεσιν σημαντικοῦ μέρους του κατὰ τρόπον μὴ ἱκανοποιητικόν.

Γ'

Πρὸς παραμερισμὸν αὐτῆς τῆς καταστάσεως πραγμάτων χρειάζεται νὰ ἐξασφαλισθῆ ἀξιόλογος προσέγγισις τῆς ἀποστάσεως, ἡ ὁποία σήμερον ὑπάρχει μεταξύ τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν καὶ τῆς ὑπολοίπου ἐπικρατείας καὶ ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς ἀποκεντρώσεως. Πράγματι :

ΑΑ) Ὅσοι ζοῦν ἐκτὸς τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν πρέπει νὰ ἀπολαμβάνουν τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως ὅπως ὅσοι κατοικοῦν ἐκεῖ. Περὶ αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ γίνῃ σοβαρὸς λόγος, ἂν ἀποβλέψωμεν εἰς τὸν κατὰ κάτοικον ὄγκον τῶν κρατικῶν ἐπενδύσεων, εἰς τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐκτελέσεώς των, εἰς τὰ κατὰ κάτοικον ἔργα ὑποδομῆς, εἰς τὴν εὐκολίαν διεκπεραιώσεως τῶν πάσης φύσεως ἐκκρεμοτήτων, εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῶν εἰδικοτήτων, αἱ ὁποῖαι ἐκάστοτε χρειάζονται καὶ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἐκάστοτε ἀναγκαίων ἐπαφῶν πάσης φύσεως. Τὸ ὅτι παραλλήλως οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν καταβάλλουν κατ' ἀναλογίαν περισσοτέρους φόρους δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ ὡς δικαιολογία, διότι μὲ τὴν αὐτὴν σκέψιν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῆ ὅτι οἱ φόροι, τοὺς ὁποίους καταβάλλουν οἱ εὐποροὶ, θὰ ἔπρεπε νὰ διατίθενται μόνον ὑπὲρ αὐτῶν καὶ αὐτὸ εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτον.

ΒΒ) Ὅσοι ζοῦν ἐκτὸς Ἀθηνῶν πρέπει νὰ ἐπιτυγχάνουν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ νομοῦ μὲ ἀπόφασιν τοῦ Νομάρχου ὅ,τι εἰς τὰς Ἀθήνας ρυθμίζεται διὰ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ. Δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῆ ὅτι ἤδη διὰ τοῦ Νόμου 3200 τοῦ 1955 ἐπεξετάθη ἀρκετὰ ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Νομάρχου, διότι πάμπολλα ὑποθέσεις ἔχουν ἐξαιρεθῆ, χωρὶς νὰ εὐσταθῆ ἡ δικαιολογία ὅτι χρειάζεται ὁμοιόμορφος ἐφαρμογὴ εἰς ὁλόκληρον τὴν ἐπικράτειαν. Αὐτὸ θὰ ὠδήγῃ κατ' ἀναλογίαν εἰς τὴν κατάργησιν ὅλων τῶν δικαστηρίων ἐκτὸς τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ φυσικὰ στερεῖται σοβαρότητος. Δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν σχετικῶς ὅτι ἡ ἐπὶ τόπου ἐπίλυσις τῶν δισφόρων ζητημάτων, ἐκεῖ ὅπου πρόσωπα καὶ πράγματα εἶναι γνωστά, γίνεται ὑπὸ τὸν ἄμεσον ἔλεγχον τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐνῶ τώρα εἰς τὰς Ἀθήνας αἱ λύσεις, αἱ ὁποῖαι δίδονται, δὲν δύναται νὰ ἐλεγχθοῦν ἀπὸ τὴν κοινὴν γνώμην.

ΓΓ) Φυσικὰ, ἐφ' ὅσον εἰς τὴν περιοχὴν Ἀθηνῶν αἱ εἰσηγήσεις τῶν ὑπηρεσιακῶν παραγόντων, ὀρθότατα ἄλλωστε, δὲν γίνονται ἀσυζητητὶ δεκταὶ ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιτραπῆ εἰς ὅσους ζοῦν ἐκτὸς τῆς ἄνω περιοχῆς, νὰ ἀναφέρονται ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀφ' ἧς τοὺς κοινοποιηθῆ, ἢ ἀφ' ἧς δημοσιευθῆ ἡ ἀπόφασις τοῦ Νομάρχου μὲσω αὐτοῦ εἰς τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν μὲ ἀναστολήν ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου. Ὁ Ὑπουργὸς θὰ δικαιούται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως εἰς τὸν Νομάρχην νὰ προβῆ εἰς αὐτὴν. Ἄν δὲν ἐκδώσῃ ὁ Ὑπουργὸς τὴν ἀπόφασιν ἀναθεωρήσεως ἐντὸς μηνὸς, ἡ ἀπόφασις τοῦ Νομάρχου θὰ εἶναι ἐκτελεστή, ἐκτὸς ἂν τυχὸν προσφυγῇ εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας ἢ εἰς ἄλλο διοικητικὸν δικαστήριον ἔχῃ ἀνασταλτικὴν δύναμιν βάσει τῶν κειμένων διατάξεων.

Δ'

Ἐρωτᾶται ἤδη τί ἀπαιτεῖται πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἀνωτέρω ἐκτὸς φυσικά τῆς νομοθετικῆς καθιερώσεως τῶν ὄσων ἀνωτέρω ἐξετέθησαν ὑπὸ ΒΒ καὶ ΓΓ. Χρειάζονται :

1) Προώθησις εἰς τὴν ἐπαρχίαν περισσοτέρων στελεχῶν ἐκ τῶν ἐμπειροτέρων, ὑπὸ προϋποθέσεις ἀναλόγους τῶν τῶν στρατιωτικῶν ὁπότε δὲν θὰ θεωρεῖται δυσμενῆς μετάθεσις, μὲ κατάργησιν θέσεων εἰς Ἀθήνας καὶ δημιουργίαν νέων ἐκτὸς Ἀθηνῶν.

2) Δυνατότης διαθέσεως ἐκ μέρους τῶν νομαρχῶν μηνισίως τοῦ 1/12 τοῦ διὰ τὴν περιοχὴν ἀναγεγραμμένου εἰς τὸν προϋπολογισμὸν κονδυλίου, χωρὶς νὰ δικαιούται ἡ ὑπηρεσία ἐντελλομένων ἐξόδων νὰ ἐλέγχη τὴν σκοπιμότητα τῆς δαπάνης.

3) Διορισμὸς ὑπὸ τοῦ νομάρχου εἰς τὰς κενὰς θέσεις ὄλων τῶν πολιτικῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν (ἐκτὸς τῶν δικαστηρίων) τοῦ νομοῦ του κατόπιν γραπτοῦ διαγωνισμοῦ ὑπαλλήλων μονίμων, οἱ ὅποιοι θὰ σταδιοδρομοῦν κανονικά ἀλλὰ ἀποκλειστικά ἐντὸς τοῦ ἀντιστοίχου νομοῦ, χωρὶς νὰ χρειάζονται τόσοι πολλοὶ νέοι, ἐλλείπει δυνατοτήτων ἀπασχολήσεως τώρα εἰς τὸν νομὸν των, νὰ μεταναστεύουν. Πρὸς ἐξασφάλισιν ὅμως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω χρειάζονται καὶ μερικαὶ γενικώτεροι μεταβολαί, ἧτοι :

I) Δημιουργία αἰσθήματος προσωπικῆς εὐθύνης τῶν ὄσων χειρίζονται τὰ κοινὰ διὰ τῆς καταργήσεως ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων συλλογικῶν ὀργάνων, τὰ ὅποια ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπλῶς συγκαλύπτουν τὸν πραγματικὰ ὑπεύθυνον καὶ ἀρμόδιον.

II) Διαταγὴ τοῦ Πρωθυπουργοῦ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως ἐφεξῆς αἱ ὑπηρεσίαι ἐντελλομένων ἐξόδων μὴ ἐλέγχουν τὴν σκοπιμότητα ἀλλὰ μόνον τὴν νομιμότητα τῶν δημοσίων δαπανῶν, ἀρκεῖ νὰ μὴ ὑπερβαίνουν αὐταὶ κατὰ κονδύλιον καὶ κατὰ μῆνα τὸ 1/12 τῆς ἐτησίως πιστώσεως, εἴτε τοῦ τελευταίου ἐκτελεσθέντος προϋπολογισμοῦ, εἴτε τοῦ ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ. Τὴν εὐθύνην τῆς σκοπιμότητος τῆς διαταχθείσης δαπάνης θὰ ἔχη ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς καὶ κατ' ἀναλογίαν ὁ ἀντίστοιχος Νομάρχης.

III) Κατάργησις ὄλων τῶν ἄλλων ἐλέγχων, διοικητικῆς ἢ κυβερνητικῆς φύσεως ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῆς διοικήσεως καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω διαθέσεως τῶν πιστώσεων, ἧτοι :

α) Τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, τὸ ὁποῖον πρέπει, ἐκτὸς ἂν καταργηθῆ, νὰ καταστῆ ὄργανον ἀνάλογον τοῦ γαλλικοῦ commissariat du plan.

β) Τοῦ Ὑπουργείου Προεδρίας Κυβερνήσεως.

γ) Τῶν διαφόρων ἐξ Ὑπουργῶν ἐπιτροπῶν.

Ἡ πραγματοποίησις τῶν ἀνωτέρω θὰ καταστῆ δυνατὴ μόνον ἂν ὁ πολιτικὸς ἀνὴρ, ὅστις θὰ τὰς ἀποδεχθῆ, κατορθώσῃ νὰ τὰς καταστήσῃ ἀντιληπτὰς εἰς τὸν πολὺν κόσμον, ὅστις θὰ ἐνθουσιασθῆ, ἀρκεῖ νὰ πεισθῆ περὶ τῆς σοβαρότητος τῶν προθέσεων του. Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὄσων ὑποδεικνύονται ἐδῶ εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ προκύψῃ :

α) Ἐπιτάχυνσις τοῦ ρυθμοῦ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ τοῦ ρυθμοῦ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἔθνικοῦ εἰσοδήματος, χάρις:

αα) Εἰς τὴν ταχεῖαν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν ζητημάτων καὶ δὴ ἐπὶ τόπου.

ββ) Εἰς τὴν μείωσιν περιττοῦ φόρτου ἐργασίας τῶν κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν μὲ περιορισμὸν τῶν εἰς πραγματικὴν ἐπιτελικὴν ἐργασίαν καὶ εἰς τὴν ἀναζήτησιν πραγματικῶν λύσεων τῶν μεγάλων προβλημάτων, ἐνῶ σήμερον αὐτὸ γίνεται κατὰ κανόνα «στὸ γόνατο» ἢ καθόλου.

γγ) Ταχυτέραν καὶ πληρεστέραν ἐκμετάλλευσιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων τῆς χώρας.

β) Αὐξήσις τῆς ἐπιρροῆς καὶ τοῦ ἐλέγχου τῆς κοινῆς γνώμης, ὅταν θὰ λύωνται ἐπὶ τόπου προβλήματα, τὰ ὅποια εἶναι γνωστὰ καὶ ζωτικὰ διὰ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς, χωρὶς αὐτοὶ νὰ χρειάζεται νὰ τρέχουν εἰς τὰς Ἀθήνας, μὲ ἀπώλειαν χρόνου, μὲ δαπάνην, μὲ προσφυγὴν εἰς ἀγνώστους μεσάζοντας, μὲ ἀποθάρρυνσιν οἰασδήποτε προσπαθείας καὶ πρωτοβουλίας.

γ) Ἐνίσχυσις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος εἰς τὰς ἐπαρχίας.

δ) Ἀποθάρρυνσις τῆς ἐπιδιώξεως τῶν διοικητικῶν καὶ κυβερνητικῶν παραγόντων ὅπως ἀνεξαρτήτως ἐνοχλήσεων καὶ δαπανῶν διὰ τὸ κοινὸν αὐξήσουν τὴν ἀρμοδιότητά των διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν οὕτω πρόσθετον κύρος καὶ πρόσθετον ἰσχύν.